

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ในการศึกษาพิศواسอาชญากรรมที่กระทำผ่านเครือข่ายสังคม (Social Media) และระบบปฏิบัติการในอินเทอร์เน็ต อาทิ เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม เว็บบอร์ดในเว็บไซต์หาคู่ และอีเมล ก็เพื่อเข้าใจถึงข้อจำกัดในการดำเนินคดีเพื่อปราบปรามอาชญากรรมและเยียวยาผู้เสียหาย และนำไปสู่การสร้างแนวทางป้องกันพิศواسอาชญากรรมในอนาคต ผู้วิจัยใช้วิธีทบทวนวรรณกรรม ค้นคว้าจากกรณีศึกษาที่เป็นคดีความ และการสัมภาษณ์แหล่งข้อมูลศักยภาพสูง ได้แก่ เหยื่อ ผู้ดูแลระบบ และเจ้าพนักงานของรัฐ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า สถานการณ์พิศواسอาชญากรรมไม่ลดลงและมีแนวโน้มแพร่หลายไปสู่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมากขึ้นเพราะพลเมืองขาดความรู้ในการระมัดระวังภัยคุกคามจากอาชญากรรมประเภทล่อลวง ทั้งยังทำให้ตนเองตกอยู่ในภาวะเสี่ยงจากการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลอ่อนไหวสู่พื้นที่สาธารณะ ผลการศึกษาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายและเฝ้าระวังภัยพบว่า การดำเนินคดีพิศواسอาชญากรรมมีอุปสรรคสำคัญจากพรมแดนรัฐซึ่งเป็นขอบเขตอำนาจศาลทางกฎหมาย เนื่องจากในหลายกรณีรัฐอาจบังคับตัวผู้กระทำความผิดได้แต่มีอาจบังคับใช้กฎหมายข้ามรัฐไปจับกุมผู้กระทำความผิดในรัฐอื่น รวมถึงมีอุปสรรคในการแสวงหาความร่วมมือจากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตและระบบปฏิบัติการต่างๆ ทั้งภายในและระหว่างประเทศ ยิ่งไปกว่านั้นข้อจำกัดในแง่ความอับอายของผู้เสียหายที่รัฐก็ต้องคุ้มครองสิทธิในเกียรติยศชื่อเสียงและความเป็นส่วนตัวไปจนถึงข้อมูลส่วนบุคคลของเหยื่อ อีกทั้งการป้องกันพิศواسอาชญากรรมโดยควบคุมการไหลเวียนข้อมูลข่าวสารในลักษณะการเซ็นเซอร์ก็อาจสร้างผลกระทบต่อการไหลเวียนข้อมูลอย่างเสรีในโลกไซเบอร์ด้วย ผลการศึกษพบแนวทางเพิ่มความตระหนักรู้ให้ประชาชนกลุ่มเสี่ยงที่สอดคล้องกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยี คือ การศึกษากลยุทธ์ของอาชญากรรมและการหาจุดอ่อนที่เหยื่อเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในพื้นที่ไซเบอร์จะช่วยให้เข้าใจ “รูปแบบ” และ “การพัฒนาเป้าหมาย” ล่อลวงเหยื่อโดยอาชญากรรม โดยงานวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะให้เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับกลยุทธ์ของอาชญากรรมและความเสี่ยงที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเปิดเผยแก่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ผู้ดูแลระบบ และประชาชน เพื่อให้สามารถนำความรู้มาสร้างมาตรการเฝ้าระวังและเตือนภัยผู้ใช้อินเทอร์เน็ตให้ดูแลรักษาความปลอดภัยของตนเอง และเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการและรัฐป้องกันอาชญากรรมได้

คำสำคัญ: พิศواسอาชญากรรม, การสื่อสารออนไลน์, โลกไซเบอร์

Abstract

The objective for study Romance Scam via Social Media and Internet Operative Systems such as Facebook, Instagram, web board in dating websites and e-mail is understanding the limitations to prosecute criminals and remedy the victims to construct the guideline to prevent further romance scams. This research employ qualitative methodology which collect data from literature reviews, document research from case studies and interviews from high potential informant; victims, system administrators and State officials. The result of research on the problems have shown that the number of romance scam case is increasing and penetrating to diverse Netizen. In term of legal measure and monitoring system analysis, there are the obstacles which come from limitation of State ability to prosecute the criminal due to jurisdiction principle of Modern State. In many cases State official may identify the convicts but unable to enforce the law across border to arrest the criminal in foreign country. Moreover, the cooperation between State and Private Entity is hardly to find either in domestic and international level. The shame of victims is another condition that deter the criminal procedure since there is no specific assurance to protect their privacy or personal data. Furthermore, the strategy to prevent Romance Scam by using censorship tactic might harm to integrity of internet communication and the flow of information in democratic society. This phenomenon reflects that Romance Scam revolts but State still using the same old measure which has many obstacles from the legal principle of Modern State. The research results on guidelines to improve people's realization on romance scam is gained from the studies on criminal tactics and weak points of victim which provide the intelligence to the vulnerable group on how the attack is delivered. Accordingly, the suggestion of this research is to publicize the information about "form" and "target development" strategy which criminal employ to allure victim. These information is suitable for creating preventive measure to protect internet users and the guideline to suppress Romance Scam for State official and system administrator.

Keywords: Romance Scam, Online Communication, Cyberspace